

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 25.5.2016
COM(2016) 289 final

2016/0152 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o preprečevanju geografskega blokiranja in drugih oblik diskriminacije na podlagi državljanstva, prebivališča ali sedeža strank na notranjem trgu ter o spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES

(Besedilo velja za EGP)

{ SWD(2016) 173 final }

{ SWD(2016) 174 final }

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

- **Razlogi za predlog in njegovi cilji**

V strategiji enotnega digitalnega trga¹, sprejeti maja 2015, in strategiji enotnega trga², sprejeti oktobra 2015, so bili napovedani zakonodajni ukrepi za preprečevanje neupravičenega geografskega blokiranja in celovit boj proti diskriminaciji na podlagi državljanstva, kraja prebivališča ali sedeža (v tem obrazložitvenem memorandumu se zaradi lažjega sklicevanja za vse uporablja izraz „prebivališče“).

Splošni cilj tega predloga je strankam omogočiti boljši dostop do blaga in storitev na enotnem trgu, tako da se prepreči posredna in neposredna diskriminacija s strani trgovcev, ki umetno delijo trg glede na prebivališče strank. Stranke se s takimi razlikami pri obravnavanju srečujejo pri spletnem nakupovanju, pa tudi, ko potujejo v druge države članice, da bi kupile blago ali storitve.

Kljub izvajanju načela nediskriminacije iz člena 20(2) Direktive 2006/123/ES³ („direktiva o storitvah“) se stranke še vedno srečujejo z zavrnitvami prodaje in različnimi pogoji, ko kupujejo blago ali storitve v tujini. Tako je predvsem zaradi negotovosti o tem, kaj sestavlja objektivna merila, ki upravičujejo razlike v obravnavanju kupcev s strani trgovcev. Da bi se težava odpravila, morajo trgovci in kupci jasneje razumeti okoliščine, v katerih različno obravnavanje na podlagi prebivališča ni upravičeno.

Ta predlog prepoveduje blokiranje dostopa do spletnih strani in drugih spletnih vmesnikov ter preusmerjanje strank z različice za eno državo na drugo. Poleg tega prepoveduje diskriminacijo proti strankam v štirih določenih primerih prodaje blaga in storitev ter ne omogoča izogibanja taki prepovedi v sporazumih o pasivni prodaji. Zaradi tovrstnih praks so prizadeti potrošniki in podjetja kot končni uporabniki blaga ali storitev, zato bi jim morala koristiti pravila, navedena v tem predlogu. Izključiti pa je treba posle, v katerih blago ali storitve kupi podjetje z namenom nadaljnje prodaje, in s tem omogočiti trgovcem, da vzpostavijo lastne distribucijske sisteme v skladu z evropskim konkurenčnim pravom.

Ta predlog ne obravnava samega oblikovanja cen, zato imajo trgovci še naprej proste roke, da svoje cene oblikujejo na nediskriminatoren način. Predlog prav tako ne obravnava dinamičnega oblikovanja cen, pri katerem trgovci ponudbe s časom prilagajajo glede na številne dejavnike, ki niso povezani s prebivališčem strank.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Načelo države izvora iz Direktive 2000/31/ES⁴ („Direktiva o elektronskem poslovanju“) je omogočilo trgovcem, ki opravljajo storitve informacijske družbe, da delujejo čezmejno in storitve opravljajo na podlagi pravil, ki veljajo v državi, kjer imajo sedež. Poleg tega Direktiva o storitvah vključuje pravice prejemnikov storitev in skuša s členom 20 zagotoviti,

¹ COM (2015) 192 final.

² COM (2015) 550 final.

³ Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu.

⁴ Direktiva 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu.

da ponudniki storitev s sedežem v Uniji strank posredno ali neposredno ne obravnavajo različno na podlagi njihovega državljanstva ali prebivališča. Člen 20 pa diskriminacije strank ne rešuje v zadostni meri in ni zmanjšal pravne negotovosti. Zato je pravilo o nediskriminaciji v praksi težko izvajati. Da bi se izognili dvomu, ta predlog zagotavlja, da bodo v primeru navzkrižja s členom 20(2) Direktive o storitvah prevladale določbe te uredbe.

Obstajajo še druge določbe, ki prepovedujejo diskriminacijo na podlagi prebivališča, tudi s preprečevanjem dostopa do spletnih strani ali preusmerjanjem, npr. v prometnem sektorju.⁵

Kar zadeva nediskriminacijo pri uporabi plačilnih sredstev, Uredba (EU) št. 260/2012 že prepoveduje trgovcem, da bi zahtevali, da morajo biti bančni računi v določeni državi članice za opravljanje plačil. To načelo za druga plačilna sredstva ne obstaja. Uredba (EU) 2015/751 je olajšala uporabo kreditnih kartic z omejitvami višine medbančnih provizij za kartična plačila. Direktiva (EU) 2015/2366⁶ je tudi odprla vrata popolnoma integriranemu trgu plačil malih vrednosti v EU. Ta uredba gre še dlje, saj trgovcem preprečuje uporabo različnih plačilnih pogojev na podlagi prebivališča stranke. Ne smemo pa pozabiti, da lahko trgovci sami odločajo, katera plačilna sredstva bodo sprejemali od lokalnih in tujih strank.

Predlog je skladen z obstoječim pravom Unije o pravu, ki se uporablja, in pristojnostjo⁷.

• **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Ta predlog dopolnjuje druge pobude v okviru strategij enotnega digitalnega trga in enotnega trga, njegov namen pa je vzpostaviti primerne pogoje za izboljššan dostop do storitev za stranke in podjetja po vsej Uniji.

Pobude vključujejo predloga direktive o nekaterih vidikih pogodb o dobavi digitalnih vsebin⁸ in direktive o nekaterih vidikih pogodb o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo⁹. Cilj predlogov je doseči popolno usklajevanje na področjih, na katera se nanašata. Ko bosta sprejeta, bosta dodatno zmanjšala razlike v zakonodajah držav članic o varstvu potrošnikov, zlasti kar zadeva pravna sredstva, do katerih so upravičeni potrošniki v primeru pomanjkljivih digitalnih vsebin ali blaga.

Poleg tega je predlog uredbe o storitvah čezmejne dostave paketov namenjen izboljšanju preglednosti cen in regulativnega nadzora na tem področju. Potrošniki in mala podjetja poročajo, da jim težave s storitvami dostave paketov, zlasti visoke cene, preprečujejo večjo prodajo ali kupovanje v drugih državah članicah. Namen predloga revidirane uredbe o

⁵ Člena 1(a) in 4(2) Uredbe (EU) št. 181/2011 o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu ter Uredbe (EU) št. 1177/2010 o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh urejata načelo nediskriminacije. Člena 23(2) in 16(1) Uredbe (ES) št. 1008/2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti določata nediskriminacijo v zračnem prevozu.

⁶ Direktiva (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES.

⁷ Uredba (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah ter Uredba (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I).

⁸ COM(2015) 634 final, predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o nekaterih vidikih pogodb o dobavi digitalnih vsebin.

⁹ COM(2015) 635 final, Predlog direktive Evropskega parlamenta in sveta o nekaterih vidikih pogodb o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo.

sodelovanju na področju varstva potrošnikov je izboljšati sodelovanje med nacionalnimi organi za varstvo potrošnikov in zagotoviti močnejši mehanizem čezmejnega izvrševanja za zahteve potrošnikov. Obe pobudi sta predvideni za objavo dne 25. maja 2016. Namen pobude za širitev enotnega elektronskega mehanizma za registracijo za namene DDV je dodatno poenostaviti čezmejno trgovanje z zmanjšanjem upravnega bremena registracije za namene DDV in plačevanja DDV za trgovce.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Predlog temelji na členu 114 PDEU. Ta člen pooblašča EU, da sprejme ukrepe, namenjene odpravljanju ovir za prost pretok, med drugim tudi blaga in storitev. Prizadevanja za odpravljanje takih ovir lahko se lahko izničijo s preprekami, ki jih postavijo zasebne stranke, ki delijo notranji trg po državnih mejah. To je v okviru notranjega trga še bolj težavno v položaju, v katerem ustrezni zakoni držav članic niso dovolj jasni, enotni in učinkoviti za boj proti takim preprekam. Predlog zato obravnava prakse, ki ovirajo prost pretok blaga in storitev na notranjem trgu.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Dostop do blaga in storitev brez diskriminacije na notranjem trgu je v bistvu čezmejno vprašanje. Posredovanje EU je potrebno za preprečevanje diskriminacije na podlagi prebivališča, ko gre za čezmejne trgovinske posle. Zakonodajno posredovanje držav članic ne zadošča za zagotavljanje nediskriminacije v čezmejnih okoliščinah. Kar zadeva uspešnost, lahko le posredovanje EU zagotovi, da se pogoji za dostop strank do blaga in storitev po Uniji ne razlikujejo. Ukrepi EU bodo zagotovili večjo pravno varnost, tako da bodo pojasnili okoliščine, v katerih različno obravnavanje na podlagi prebivališča velja za diskriminatorno in je torej prepovedano.

• Sorazmernost

Predlog je namenjen olajšanju dostopa do blaga in storitev po vsej Uniji ter uvaja zlasti ciljno usmerjene obveznosti za trgovce, ki v posameznih okoliščinah ne smejo razlikovati med strankami na podlagi prebivališča. Te obveznosti ne presegajo tistega, kar je potrebno za reševanje ugotovljenih težav, in so omejene na okoliščine, navedene v predlogu. Predlog tudi povečuje pravno varnost za trgovce, saj pojasnjuje obstoječe obveznosti in določa, kdaj je treba stranke pri čezmejnih nakupih obravnavati enako. Poleg tega predlog trgovcem ne nalaga nesorazmernih stroškov. Pri stroških, ki izvirajo iz predloga, gre večinoma za enkratne stroške prilagajanja.

• Izbira instrumenta

Čeprav bi lahko nezavezujoč instrument, kot so priporočilo ali smernice, pripomogel k tržnemu razvoju na tem področju, bi bila njegova učinkovitost verjetno zelo omejena. Smernice Komisije¹⁰ o uporabi člena 20(2) direktive o storitvah z dne 8. junija 2012 vsebujejo tudi pojasnila za posebne okoliščine, kot so zajete v tem predlogu. Toda države članice niso prilagodile nacionalnih zakonov, da bi strankam zagotovile konkretnije pravice, in niso stopnjevale izvajanja, prav tako pa trgovci niso spremenili svojih praks.

¹⁰ SWD(2012) 146 final, delovni dokument služb Komisije z namenom uvedbe smernic o uporabi člena 20(2) Direktive 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu („direktiva o storitvah“).

Zato je mogoče ugotovljene težave učinkovito obravnavati le z zakonodajnim instrumentom. Najprimernejša je uredba, saj se lahko neposredno uporablja v državah članicah, vzpostavlja enako raven obveznosti za zasebne stranke in omogoča enotno uporabo pravil o nediskriminaciji na podlagi prebivališča v vseh državah članicah.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

• Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi

Obsežno javno posvetovanje je potekalo od 24. septembra do 28. decembra 2015. Za mnenja so bili zaproseni potrošniki, podjetja, združenja in države članice. Prispelo je 433 odgovorov. Rezultati javnega posvetovanja so bili objavljeni in so vključeni tudi v oceno učinka. Poleg tega je v začetku leta 2015 Komisija opravila obsežne razprave z zainteresiranimi stranmi (potrošniki, podjetji, združenji potrošnikov in podjetij ter nacionalnimi organi), med drugim z delavnicami zanje, da bi ocenila različne možnosti posredovanja EU in njihov učinek. Dne 18. februarja 2016 je Komisija organizirala delavnico v Amsterdamu, namenjeno razpravi o rezultatih javnega posvetovanja in možnih poteh naprej.

Velika večina potrošnikov se je pri nakupovanju v drugi državi članici EU srečala z geografskim blokiranjem ali drugimi omejitvami na podlagi geografske lokacije. Blago in storitve, pri katerih najpogosteje pride do geografskega blokiranja, so oblačila, obutev in dodatki, fizični mediji (knjige), računalniška strojna oprema in elektronika, letalske vozovnice, najem avtomobilov, digitalne vsebine, kot so pretočne storitve, računalniške igre in programska oprema, e-knjige in datoteke MP3. Večina potrošnikov in podjetij meni, da bi morali trgovci stranke obvestiti o omejitvah prodaje. Potrošniki so podprli možnost politike, ki bi od trgovcev zahtevala, da sprejmejo čezmejne trgovinske posle, vendar jih ne bi zavezovala k dostavi. Večina podjetij nasprotuje obveznosti prodaje in dostave po vsej EU, poudarja pomen prilagajanja cen različnim nacionalnim trgom in pri tem poudarja, da je treba spoštovati njihovo gospodarsko in pogodbeno svobodo. Velika večina vseh sodelujočih skupin se strinja, da bi bilo treba izboljšati izvajanje pravil in zahteve po informacijah.¹¹

• Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj

Komisija je sprožila obsežno raziskavo z anonimnim nakupovanjem, ki je analizirala približno 10 500 spletnih strani v EU in posnemala tipične primere čezmejnih nakupov. Raziskava Eurobarometra iz leta 2016 o razmerjih med podjetji je pokazala, da se podjetja kot končni uporabniki proizvodov in storitev soočajo s podobnimi omejitvami kot potrošniki. Komisija je analizirala številne pritožbe o čezmejnem nakupovanju in ocenila člen 20 direktive o storitvah. Maja 2015 je Komisija začela preiskavo konkurence v sektorju elektronskega trgovanja in o začetnih ugotovitvah o geografskem blokiranju poročala marca 2016¹². Komisija je o tej pobudi tudi razpravljala z državami članicami v strokovnih skupinah o Direktivi o storitvah in Direktivi o elektronskem poslovanju.

¹¹ Zbirno poročilo o javnem posvetovanju je objavljeno na naslovu: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/full-report-results-public-consultation-geoblocking>.

¹² Začetne ugotovitve so objavljene na naslovu: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiries_e_commerce.html.

- **Ocena učinka**

Za ta predlog je bila izvedena ocena učinka¹³. Odbor za regulativni nadzor je 21. aprila 2016 podal pozitivno mnenje o ponovno predloženi oceni učinka. Pripombe Odbora so upoštevane v končni oceni učinka.

V končni oceni učinka je preučenih pet scenarijev in so podani naslednji zaključki: preučena je bila možnost povečanja preglednosti (možnost 1), vendar le z njo ne bo mogoče doseči cilja. Možnost večje preglednosti in prepovedi blokiranja dostopa do spletnih strani (možnost 2) v povezavi z rešitvijo na podlagi soglasja, ki prepoveduje samodejno preusmerjanje, je bila ocenjena za ugodno, vendar bi odpravila le majhen del težave. Prednostna možnost (možnost 3) je kombinacija teh dveh elementov z opredelitvijo določenih posebnih okoliščin, v katerih geografska diskriminacija ne more biti upravičena (za blago, če ni čezmejne dostave s strani trgovca; za elektronsko opravljene storitve in za storitve, prejete zunaj strankine države članice). Naslednja možnost je predvidevala pripravo dodatnega seznama utemeljitev, da bi natančneje opredelili načela člena 20(2) direktive o storitvah (možnost 4), vendar ni bila izbrana, ker je bila preveč zapletena. Zadnja možnost (možnost 5), ki bi od trgovcev zahtevala, da materialno blago pošiljajo čez mejo, ni bila izbrana, ker bi podjetjem naložila nesorazmerne stroške.

- **Ustreznost in poenostavitev ureditve**

Predlog se uporablja tako za trgovce kot za stranke, tj. potrošnike in podjetja, kot končne uporabnike. V to kategorijo sodijo mala in srednja podjetja (MSP), pa tudi mikropodjetja. Izvzem teh podjetij iz pravil bi lahko ogrozil učinkovitost ukrepa, saj večino spletnega trgovanja v Uniji opravijo MSP in mikropodjetja v EU.

Predlog bo pozitivno vplival na konkurenčnost, saj bo strankam in podjetjem izboljšal dostop do blaga in storitev na notranjem trgu. Kar zadeva mednarodno trgovanje, so trgovci s sedežem v tretjih državah v področje uporabe uredbe zajeti le, če blago ali storitve prodajajo (ali nameravajo prodajati) strankam v Uniji.

Predlog zadeva tako spletno okolje kot okolje zunaj spleta, upošteva razvoj nove tehnologije, kjer je to pomembno, ter je pripravljen za digitalno in spletno uporabo.

- **Temeljne pravice**

Predlog spoštuje zlasti člena 16 („svoboda gospodarske pobude“) in 17 („lastninska pravica“) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Za trgovce že veljajo obstoječe določbe o nediskriminaciji v skladu z zakonodajo EU. Trgovci se lahko še naprej sami odločijo, kje in kdaj bodo svoje blago ali storitve ponujali strankam. Njihova svoboda, da zavrnejo prošnjo za prodajo ali uporabijo različne pogoje, je omejena le v skladu z določbami o nediskriminaciji v tej uredbi. Vsi drugi razlogi, da trgovci ne opravijo prodaje ali uporabijo različne pogoje, so jim še naprej na voljo, npr. če izdelek ni več na zalogi.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun Evropske unije.

¹³

SWD(2016)173 in SWD(2016)174.

5. DRUGI ELEMENTI

• Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja

Uredba določa, da bo Komisija izvajala redne preglede učinka predloga.

Komisija bo spremljala, kako udeleženci na trgu po vsej Uniji uporabljajo uredbo, da bi zagotovila usklajen pristop. Osredotočila se bo tudi na vpliv pravil.

• Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga

Člen 1 navaja vsebino in obseg predlagane uredbe. Materialno področje uporabe je usklajeno s področjem Direktive 2006/123/ES v največjem možnem obsegu za zagotavljanje doslednosti in kar največje pravne varnosti za trgovce in stranke. To pomeni, da so med drugim negospodarske storitve splošnega pomena, prevozne storitve, avdiovizualne storitve, storitve iger na srečo, zdravstvene storitve in nekatere socialne storitve izključene iz področja uporabe te uredbe. Ozemeljsko področje uporabe je zasnovano tako, da v enaki meri vključuje trgovce s sedežem v EU in tiste, ki imajo sedež v tretjih državah, vendar prodajajo ali želijo prodajati blago in storitve strankam v Uniji. Člen 1 tudi zagotavlja trgovcem, da ravnanje v skladu s to uredbo samo po sebi ne pomeni, da trgovec svoje dejavnosti usmerja v določeno državo članico za namene Uredbe (ES) 593/2008¹⁴ in Uredbe (EU) št. 1215/2012¹⁵, ki urejata zadeve v zvezi s pravom, ki se uporablja, in pristojnostjo.

Člen 2 vsebuje ustrezne opredelitve.

Člen 3 določa obveznost trgovcev, da ne preprečujejo dostopa do svojega spletnega vmesnika na podlagi prebivališča stranke. Določa tudi, da je za preusmerjanje potrebno soglasje stranke, in od trgovcev zahteva, da mora različica spletnega vmesnika, do katere je stranka želela dostopati pred preusmeritvijo, ostati enostavno dostopna. Te obveznosti za trgovca ne veljajo, če omejitve dostopa ali preusmerjanje zahteva zakon. V teh izjemnih primerih mora trgovec podati jasno utemeljitev.

Člen 4 določa tri vrste posebnih okoliščin, v katerih je diskriminacija strank na podlagi prebivališča prepovedana. Prva vrsta okoliščin zadeva prodajanje fizičnega blaga, pri katerem trgovec ni udeležen pri dostavi izdelka v državo članico stranke. Druga vrsta okoliščin zadeva elektronsko opravljene storitve razen storitev, katerih glavna značilnost je zagotavljanje dostopa do del, zaščiteneh z avtorskimi pravicami, ali drugih zaščiteneh vsebin, in njihove uporabe. Tretja vrsta okoliščin velja za storitve, ki jih opravlja trgovec v državi članici, ki ni država prebivališča stranke.

Člen 5 določa pravila nediskriminacije posebej glede plačil. To pravilo pravi, da v določenih primerih trgovci ne morejo zavrni ali drugače diskriminirati stranke, ko gre za plačilna sredstva (kot so kreditne ali debetne kartice).

Člen 6 določa, da so sporazumi s trgovci, ki vsebujejo omejitve pasivne prodaje, ki bi povzročile kršitev pravil, določenih v tej uredbi, nični. Namenjen je temu, da bi preprečil izogibanje navedenim pravilom z uporabo pogodb.

Člen 7 zadeva izvajanje s strani organov držav članic.

¹⁴ Uredba (ES) št. 593/2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja.

¹⁵ Uredba (EU) št. 1215/2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah.

Člen 8 od držav članic zahteva, da določijo organ ali organe, ki bodo nudili praktično pomoč potrošnikom v zvezi s spori, ki izhajajo iz te uredbe.

Člen 9 zadeva redne preglede izvajanja uredbe, ki jih opravlja Komisija. Tu je določeno, da bi bilo treba pri prvem ocenjevanju oceniti zlasti, ali bi bilo treba prepoved diskriminacije iz člena 4(1)(b) razširiti na elektronsko opravljene storitve, katerih glavna značilnost je omogočanje dostopa do del, zaščitenih z avtorskimi pravicami, ali drugih zaščitenih vsebin, in njihove uporabe, če ima trgovec potrebne pravice za zadevna ozemlja.

Člen 10 predvideva spremembi dveh obstoječih instrumentov, povezanih izrecno z varstvom potrošnikov, in sicer Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES. To pomeni, da se ta uredba doda k prilogam obeh pravnih aktov, tako da jo bo mogoče izvajati tudi z uporabo ukrepov, določenih v Uredbi o sodelovanju na področju varstva potrošnikov in Direktivi o opustitvenih tožbah.

V členu 11 sta določena začetek veljavnosti in uporaba.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o preprečevanju geografskega blokiranja in drugih oblik diskriminacije na podlagi državljanstva, prebivališča ali sedeža strank na notranjem trgu ter o spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹⁶,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Da bi uresničili cilj zagotavljanja dobrega delovanja notranjega trga kot območja brez notranjih meja, na katerem je med drugim zagotovljen prost pretok blaga in storitev, zgolj opustitev državnih ovir, kot so storile države članice, ne zadošča. Tako opustitev lahko ogrozi zasebne stranke s postavljanjem preprek, ki so neskladne s svoboščinami notranjega trga. Do tega pride, ko trgovci, ki delujejo v določeni državi članici, blokirajo ali omejijo dostop do svojih spletnih vmesnikov, kot so spletne strani in aplikacije, strankam iz drugih držav članic, ki želijo sodelovati v čezmejnih trgovinskih poslih (tako imenovano geografsko blokiranje). Do preprek pride tudi zaradi drugih ukrepov nekaterih trgovcev, ki za stranke iz drugih držav članic uporabljajo drugačne splošne pogoje za dostop do svojega blaga in storitev, tako na spletu kot zunaj njega. Včasih morda obstajajo objektivne utemeljitve za takšno različno obravnavo, v drugih primerih pa trgovci strankam, ki želijo sodelovati v čezmejnih trgovinskih poslih, onemogočijo dostop do blaga ali storitev ali za glede tega uporabijo drugačne pogoje, in sicer iz povsem gospodarskih razlogov.
- (2) Na ta način nekaterih trgovci notranji trg umetno delijo po notranjih mejah ter ovirajo prost pretok blaga in storitev, s tem pa omejujejo pravice strank in jim preprečujejo, da bi izkoristile večjo izbiro in najboljše pogoje. Take diskriminatorne prakse pomenijo pomemben dejavnik, ki prispeva k temu, da je število čezmejnih trgovinskih poslov v Uniji dokaj nizko, vključno s sektorjem elektronskega poslovanja, kar preprečuje uresničitev polnega potenciala rasti, ki ga ima notranji trg. S pojasnitvijo okoliščin, v katerih tovrstnega različnega obravnavanja ni mogoče upravičiti, bi se morala povečati tudi jasnost in pravna gotovost za vse udeležence v čezmejnih poslih, zagotovljeno pa

¹⁶

UL C [...], [...], str. [...].

bi bilo tudi, da bi bilo mogoče pravila nediskriminacije učinkovito uporabljati in izvajati po vsem notranjem trgu.

- (3) V skladu s členom 20 Direktive 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷ morajo države članice zagotoviti, da ponudniki storitev s sedežem v Uniji prejemnikov storitev ne obravnavajo različno na podlagi njihovega državljanstva ali prebivališča. Ta določba pa v boju proti diskriminaciji ni popolnoma učinkovita in ni dovolj zmanjšala pravne negotovosti, zlasti ker zaradi možnosti utemeljevanja razlik v obravnavanju, ki jih dopušča, in zaradi težav pri njenem izvajanju v praksi, ki so povezane s tem. Poleg tega lahko do geografskega blokiranja in drugih oblik diskriminacije na podlagi državljanstva, kraja prebivališča ali kraja sedeža pride tudi zaradi ukrepov trgovcev s sedežem v tretjih državah, ki ne sodijo na področje uporabe Direktive.
- (4) Da bi zagotovili dobro delovanje notranjega trga, so torej potrebni ciljno usmerjeni ukrepi, določeni v tej uredbi, ki zagotavljajo jasen, enoten in učinkovit sklop pravil za določeno število izbranih primerov.
- (5) Ta uredba je namenjena preprečevanju diskriminacije strank, vključno z geografskim blokiranjem, na podlagi državljanstva, kraja prebivališča ali kraja sedeža pri čezmejnih trgovinskih poslih med trgovci in strankami, povezanimi s prodajo blaga in opravljanjem storitev v Uniji. Njen namen je odpraviti posredno in neposredno diskriminacijo ter s tem zajeti tudi neupravičene razlike pri obravnavanju na podlagi drugih razlikovalnih meril, ki vodijo do enakega rezultata kot uporaba meril, neposredno povezanih z državljanstvom, krajem prebivališča ali krajem sedeža strank. Takšna drugačna merila se lahko uporabljajo zlasti na podlagi informacij, ki razkrivajo fizično lokacijo strank, kot denimo naslov IP, uporabljen pri dostopu do spletnega vmesnika, naslov za dostavo blaga, izbira jezika ali država članica, v kateri je bil izdan strankin plačilni instrument.
- (6) Glede na to, da so bile nekatere regulativne in upravne ovire za trgovce v nekaterih storitvenih sektorjih po vsej Uniji odpravljene zaradi izvajanja Direktive 2006/123/ES, bi bilo treba zagotoviti skladnost te uredbe in Direktive 2006/123/ES, kar zadeva materialno področje uporabe. Zato bi se morale določbe te uredbe uporabljati med drugim za elektronsko opravljene storitve, ki niso avdiovizualne in katerih glavna značilnost je omogočanje dostopa do del, zaščiteneh z avtorskimi pravicami, ali drugih zaščiteneh vsebin in njihove uporabe, vendar ob upoštevanju posebne izključitve iz člena 4 in ocene te izključitve, ki sledi v skladu s členom 9. Avdiovizualne storitve, vključno s storitvami, katerih glavna značilnost je zagotavljanje dostopa do prenosov športnih dogodkov in ki se opravljajo na podlagi izključnih ozemeljskih licenc, so zato izvzete iz področja uporabe te uredbe. Iz istega razloga bi bilo treba izvzeti tudi dostop do maloprodajnih finančnih storitev, vključno s plačilnimi storitvami, ne glede na določbe te uredbe o nediskriminaciji pri plačilih.
- (7) Do diskriminacije lahko pride tudi pri prevoznih storitvah, zlasti pri prodaji vozovnic za prevoz potnikov. Kar zadeva to področje, pa Uredba (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸, Uredba (EU) št. 1177/2010 Evropskega parlamenta

¹⁷ Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, 27.12.2006, str. 36).

¹⁸ Uredba (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti (UL L 293, 31.10.2008, str. 3).

in Sveta¹⁹ in Uredba (EU) št. 181/2011 Evropskega parlamenta in Sveta²⁰ že vsebujejo obsežne prepovedi diskriminacije, ki zajemajo vse diskriminatorne prakse, ki jih želi odpraviti ta uredba. Poleg tega naj bi bila s tem ciljem kmalu spremenjena Uredba (ES) št. 1371/2007 Evropskega parlamenta in Sveta²¹. Iz tega razloga in da bi zagotovili skladnost s področjem uporabe Direktive 2006/123/ES, bi morale prevozne storitve ostati zunaj področja uporabe te uredbe.

- (8) Ta uredba ne bi smela posegati v pravila, ki veljajo na področju obdavčitve, saj Pogodba o delovanju Evropske unije (PDEU) določa posebno podlago za ukrepe na ravni Unije, kar zadeva vprašanja obdavčitve.
- (9) V skladu z Uredbo (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta²² izbira prava, ki se uporablja za pogodbe med potrošnikom in podjetnikom, ki izvaja svoje poslovne ali poklicne dejavnosti v državi, v kateri ima potrošnik običajno prebivališče, ali na kakršen koli način usmerja take dejavnosti v to državo ali več držav, vključno s to državo, potrošnika ne sme prikrajšati za zaščito, ki mu jo zagotavljajo določbe, od katerih ni dovoljeno odstopanje z dogovorom, po pravu države, kjer ima potrošnik običajno prebivališče. V skladu z Uredbo (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta²³ v zadevah v zvezi s pogodbami med potrošnikom in podjetnikom, ki opravlja gospodarsko ali poklicno dejavnost v državi članici, v kateri ima potrošnik stalno prebivališče, ali če na kakršen koli način usmerja to svojo dejavnost v to državo članico ali v več držav, vključno s to državo članico, lahko potrošnik začne postopek zoper drugo pogodbeno stranko pred sodišči države članice, v kateri ima potrošnik stalno prebivališče, in postopek zoper njega se lahko začne samo pred temi sodišči.
- (10) Ta uredba ne bi smela vplivati na akte prava Unije o pravosodnem sodelovanju v civilnih zadevah, predvsem določbe o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja, in pristojnosti, kot je določeno v Uredbi (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta²⁴ ter Uredbi (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta²⁵, vključno z uporabo teh aktov in določb v posameznih primerih. Zlasti se zgolj dejstvo, da trgovec ravna v skladu z določbami te uredbe, ne bi smelo razlagati tako, kot da svoje dejavnosti usmerja v državo članico potrošnika za namen take uporabe.
- (11) Diskriminatorne prakse, ki si jih ta Uredba prizadeva odpraviti, se običajno izvajajo prek splošnih pogojev in drugih informacij, ki jih določi in uporablja trgovec ali se določijo in uporabljajo v njegovem imenu kot predpogoj za dostop do blaga ali

¹⁹ Uredba (EU) št. 1177/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 334, 17.12.2010, str. 1).

²⁰ Uredba (EU) št. 181/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu in spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 55, 28.2.2011, str. 1).

²¹ Uredba (ES) št. 1371/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o pravicah in obveznostih potnikov v železniškem prometu (UL L 315, 3.12.2007, str. 14).

²² Uredba (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I) (UL L 177, 4.7.2008, str. 6).

²³ Uredba (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 351, 20.12.2012, str. 1).

²⁴ Uredba (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I) (UL L 177, 4.7.2008, str. 6).

²⁵ Uredba (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 351, 20.12.2012, str. 1).

storitev, ter so dostopni splošni javnosti. Taki splošni pogoji dostopa med drugim vključujejo cene, plačilne pogoje in pogoje dostave. Trгоvec jih lahko za splošno javnost objavi ali se objavijo v njegovem imenu z uporabo različnih sredstev, npr. v obliki informacij, objavljenih v oglasih, na spletiščih ali v predpogodbeni ali pogodbeni dokumentaciji. Taki pogoji veljajo v odsotnosti posamično dogovorjenega sporazuma, ki določa drugače in ga neposredno skleneta trгоvec in stranka. Pogoji, o katerih se posebej dogovorijo trгоvec in stranke, se za namene te uredbe ne bi smeli šteti za splošne pogoje dostopa.

- (12) Tako potrošnike kot podjetja bi bilo treba varovati pred diskriminacijo iz razlogov, povezanih z njihovim državljanstvom, krajem prebivališča ali krajem sedeža, ko so v vlogi strank za namene te uredbe. Takšno varstvo pa ne bi smelo veljati tudi za stranke, ki kupujejo blago ali storitve za nadaljnjo prodajo, saj bi vplivalo na široko uporabljane distribucijske sisteme med podjetji v okviru poslovanja med podjetji, kot sta selektivna in izključna distribucija, ki proizvajalcem običajno omogočajo, da sami izberejo svoje trgovce na drobno ob upoštevanju pravil o konkurenci.
- (13) Vplivi diskriminatornega obravnavanja v zvezi s trgovinskimi posli, povezanimi s prodajo blaga ali opravljanjem storitev v Uniji, so za stranke in notranji trg enaki ne glede na to, ali ima trгоvec sedež v državi članici ali tretji državi. Iz tega razloga in zato, da bi zagotovili, da za trgovce, ki si konkurirajo, v tem pogledu veljajo enake zahteve, bi se morali ukrepi, določeni v tej uredbi, uporabljati enako za vse trgovce, ki delujejo v Uniji.
- (14) Da bi povečali možnost strank za dostop do informacij, povezanih s prodajo blaga in opravljanjem storitev na notranjem trgu, ter povečali preglednost, tudi kar zadeva cene, trgovci ne bi smeli z uporabo tehnoloških sredstev ali na druge načine strankam preprečevati polnega in enakega dostopa do spletnih vmesnikov na podlagi njihovega državljanstva, kraja prebivališča ali kraja sedeža. Taka tehnološka sredstva lahko vključujejo zlasti kakršno koli tehnologijo, ki se uporablja za ugotavljanje fizične lokacije stranke, vključno z njenim sledenjem z uporabo naslova IP, koordinatami, pridobljenimi z globalnim satelitskim navigacijskim sistemom, ali podatki, povezanimi s plačilno transakcijo. Prepovedi diskriminacije v zvezi z dostopom do spletnih vmesnikov pa se ne sme razumeti, kot da trgovce zavezuje k sklepanju trgovinskih poslov s strankami.
- (15) Nekateri trgovci uporabljajo več različic svojega spletnega vmesnika, namenjenih strankam iz različnih držav članic. To mora sicer ostati možno, preusmerjanje stranke z ene različice spletnega vmesnika na drugo brez njenega izrecnega soglasja pa bi moralo biti prepovedano. Vse različice spletnega vmesnika bi morale biti stranki vedno enostavno dostopne.
- (16) V nekaterih primerih je blokiranje, omejevanje dostopa ali preusmeritev brez strankinega soglasja na drugo različico spletnega vmesnika iz razlogov, povezanih s strankinim državljanstvom, krajem prebivališča ali krajem sedeža lahko potrebno zaradi zagotavljanja skladnosti s pravno zahtevo prava Unije ali zakonov držav članic v skladu s pravom Unije. Taki zakoni lahko omejujejo dostop strank do nekaterih izdelkov ali storitev, denimo s prepovedjo prikazovanja določenih vsebin v posameznih državah članicah. Trgovcem se ne sme preprečiti izpolnjevanja takih zahtev, zato morajo imeti možnost blokiranja, omejevanja dostopa ali preusmerjanja posameznih strank ali strank na določenih ozemljih na spletni vmesnik, če je to iz tega razloga potrebno.

- (17) V številnih določenih okoliščinah ni mogoče objektivno upravičiti nobene razlike pri obravnavanju strank z uporabo splošnih pogojev dostopa, vključno s popolno zavrnitvijo prodaje blaga ali opravljanja storitev, iz razlogov, povezanih s strankinim državljanstvom, krajem prebivališča ali krajem sedeža. V takih okoliščinah bi morala biti vsakršna diskriminacija prepovedana, stranke pa bi morale biti upravičene v skladu s pogoji, določenimi v tej uredbi, sklepati trgovinske posle pod enakimi pogoji kot lokalne stranke ter imeti poln in enak dostop do vseh vrst ponujenega blaga in storitev, ne glede na svoje državljanstvo, kraj prebivališča ali kraj sedeža. Trgovci bi morali torej po potrebi sprejeti ukrepe, da bi zagotovili skladnost z navedeno prepovedjo diskriminacije, če bi bil strankam tak poln in enak dostop sicer preprečen. Prepovedi, ki velja v navedenih okoliščinah, pa se ne sme razumeti, kot da trgovcem preprečuje, da bi svoje dejavnosti osredotočali na različne države članice ali posamezne skupine strank s ciljno prilagojenimi ponudbami in različnimi pogoji, vključno z vzpostavitvijo spletnih vmesnikov za posamezne države.
- (18) Prva taka okoliščina je, če trgovec sicer prodaja blago, vendar ne zagotavlja sam čezmejne dostave tega blaga v državo članico, kjer stranka prebiva, in tudi ni na voljo v njegovem imenu. V takih okoliščinah mora imeti stranka možnost kupiti blago pod povsem enakimi pogoji, vključno s ceno in pogoji dostave, kot podobne stranke, ki prebivajo v državi članici trgovca. To lahko pomeni, da bo morala tuja stranka blago prevzeti v tej ali drugi državi članici, kamor trgovec dostavlja. V tem primeru se ni treba niti registrirati za davek na dodano vrednost (DDV) v državi članici stranke niti poskrbeti za čezmejno dostavo blaga.
- (19) Za drugo vrsto okoliščin gre, če trgovec opravlja elektronsko opravljene storitve razen storitev, katerih glavna značilnost je zagotavljanje dostopa do del, zaščiteneh z avtorskimi pravicami, ali drugih zaščiteneh vsebin, in njihove uporabe, kot so storitve v oblaku, storitve skladiščenja podatkov, spletno gostovanje in zagotavljanje požarnih zidov. V tem primeru fizična dostava ni potrebna, saj se storitve opravijo elektronsko. Trgovec lahko DDV prijavi in plača na poenostavljen način v skladu s pravili o minimalnem sistemu „vse na enem mestu“ (MOSS) za DDV v skladu z Izvedbeno uredbo Sveta (EU) št. 282/2011²⁶.
- (20) Če trgovec zagotavlja storitve, stranka pa jih prejme v prostorih trgovca ali na kraju, ki ga izbere trgovec, zunaj države članice, katere državljanica je stranka ali v kateri ima svoj kraj prebivališča ali kraj sedeža, uporaba drugačnih splošnih pogojev dostopa, povezana s takimi merili, tudi v teh okoliščinah ne bi smela biti upravičena. Odvisno od primera navedene okoliščine zadevajo zagotavljanje storitev, kot so hotelska nastanitve, športne prireditve, najem avtomobilov in vstopnice za glasbene festivale ali zabavišča. V takih primerih se trgovcu ni treba registrirati za DDV v drugi državi članici ali poskrbeti za čezmejno dostavo blaga.
- (21) V vseh navedenih okoliščinah na podlagi določb o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja, in pristojnosti iz uredb (ES) št. 593/2008 in (EU) št. 1215/2012, v primeru, da trgovec svojih dejavnosti ne opravlja v državi članici potrošnika ali jih ne usmerja tja, ali v primeru, da stranka ni potrošnik, skladnost s to uredbo ne pomeni nobenih dodatnih stroškov za trgovca v zvezi s pristojnostjo ali razlikami v pravu, ki se uporablja. V nasprotju s tem pa v primeru, da trgovec svoje dejavnosti opravlja v državi članici potrošnika ali jih usmerja tja, s tem kaže, da

²⁶

Izvedbena uredba Sveta (EU) št. 282/2011 z dne 15. marca 2011 o določitvi izvedbenih ukrepov za Direktivo 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 77, 23.3.2011, str. 1).

namerava vzpostaviti trgovinske odnose s potrošniki iz te države članice in je zmožen upoštevati morebitne dodatne stroške.

- (22) Trgovcem, za katere velja posebna ureditev iz poglavja 1 naslova XII Direktive Sveta 2006/112/EC²⁷, ni treba plačati DDV. Za te trgovce bi pri opravljanju elektronsko opravljenih storitev prepoved uporabe drugačnih splošnih pogojev za dostop iz razlogov, povezanih z državljanstvom, krajem prebivališča ali krajem sedeža, pomenila, da se morajo registrirati **za namene obračunavanja** DDV drugih držav članic, in bi lahko povzročila dodatne stroške, kar bi glede na velikost in značilnosti zadevnih trgovcev pomenilo nesorazmerno obremenitev. Zato bi bilo treba te trgovce za čas veljavnosti te ureditve izvzeti iz navedene prepovedi.
- (23) V vseh teh vrstah okoliščin bi bila lahko trgovcem v nekaterih primerih preprečena prodaja storitev določenim strankam ali strankam na določenih ozemljih iz razlogov, povezanih z državljanstvom, krajem prebivališča ali krajem sedeža stranke, in sicer zaradi določene prepovedi ali zahteve, določene v pravu Unije ali v zakonih držav članic v skladu s pravom Unije. Zakoni držav članic lahko od trgovcev v skladu s pravom Unije zahtevajo tudi upoštevanje določenih pravil o določanju cen knjig. Trgovcem ne bi smeli preprečiti, da ravnajo v skladu s takimi zakoni, kolikor je to potrebno.
- (24) V skladu s pravom Unije lahko trgovci načeloma sami odločajo, katera plačilna sredstva bodo sprejeli, vključno s plačilnimi blagovnimi znamkami. Ko pa odločitev sprejmejo, v skladu z obstoječim pravnim okvirom za plačilne storitve ni nobenega razloga, da bi diskriminirali stranke v Uniji, tako da zavrnejo nekatere trgovinske posle ali zanje kako drugače uporabijo drugačne pogoje plačila iz razlogov, povezanih z državljanstvom, krajem prebivališča ali krajem sedeža stranke. V navedenem primeru bi moralo biti tako neupravičeno neenako obravnavanje iz razlogov, povezanih s krajem plačilnega računa, sedeža ponudnika plačilnih storitev ali izdaje plačilnega instrumenta v Uniji, prav tako izrecno prepovedano. Poleg tega je treba opozoriti, da že Uredba (EU) št. 260/2012 prepoveduje vsem prejemnikom plačil, vključno s trgovci, da bi plačilo v eurih sprejeli le, če je bančni račun v določeni državi članici.
- (25) Direktiva 2015/2366/EU Evropskega parlamenta in Sveta²⁸ je uvedla stroge varnostne zahteve za odreditev in obdelavo elektronskih plačil, ki so zmanjšale tveganje goljufij pri vseh novih in tradicionalnejših plačilnih sredstvih, zlasti spletnih plačilih. Ponudniki plačilnih storitev morajo uporabljati t.i. močno avtentikacijo strank, postopek avtentikacije, ki potrdi istovetnost uporabnika plačilne storitve ali transakcije. Pri transakcijah na daljavo, kot so spletna plačila, so varnostne zahteve še strožje ter zahtevajo dinamično povezavo z zneskom transakcije in računom prejemnika plačila, da bi še bolj zaščitile uporabnika z zmanjšanjem tveganja v primeru napak ali goljufivih napadov. Zaradi teh določb je tveganje plačilnih goljufij pri nacionalnih in čezmejnih nakupih izenačeno ter se ne bi smelo uporabljati kot argument za zavrnitev ali diskriminacijo posameznih trgovinskih poslov v Uniji.

²⁷ Direktiva Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 347, 11.12.2006, str. 1–118).

²⁸ Direktiva (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES (UL L 337, 23.12.2015, str. 35–127).

- (26) Ta uredba ne bi smela vplivati na uporabo pravil o konkurenci ter zlasti členov 101 in 102 PDEU. Sporazumi, ki trgovcem prepovedujejo pasivno prodajo v smislu Uredbe Komisije (EU) št. 330/2010²⁹ nekaterim strankam ali strankam na nekaterih ozemljih, na splošno veljajo za omejujoče za konkurenco in jih običajno ni mogoče izvzeti iz prepovedi, določene v členu 101(1) PDEU. Tudi kot jih člen 101 PDEU ne zajema v smislu uporabe te uredbe, motijo pravilno delovanje notranjega trga in jih je mogoče uporabiti za izogibanje določbam te uredbe. Ustrezne določbe takih in drugih sporazumov v zvezi s pasivno prodajo, ki od trgovca zahtevajo, da ravna v nasprotju s to uredbo, bi zato morale biti nične. Ta uredba in zlasti njene določbe o dostopu do blaga in storitev pa ne bi smele vplivati na sporazume, ki omejujejo aktivno prodajo v smislu Uredbe (EU) št. 330/2010.
- (27) Države članice bi morale določiti organ ali organe, odgovorne za učinkovito ukrepanje, namenjeno spremljanju in zagotavljanju skladnosti z določbami te uredbe. Države članice bi morale tudi zagotoviti, da je mogoče trgovcem v primeru kršitev te uredbe naložiti učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni.
- (28) Potrošniki bi morali imeti možnost prejeti pomoč od odgovornih organov za lažje reševanje sporov s trgovci, ki izhajajo iz uporabe te uredbe, tudi prek enotnega obrazca za pritožbe.
- (29) To uredbo bi bilo treba redno ocenjevati, da bi po potrebi predlagali spremembe. Pri prvem ocenjevanju bi morala biti v ospredju predvsem možnost razširitve prepovedi diskriminacije iz člena 4(1)(b) na elektronsko opravljene storitve, katerih glavna značilnost je omogočanje dostopa do del, zaščitenih z avtorskimi pravicami, ali drugih zaščitenih vsebin, in njihove uporabe, če ima trgovec potrebne pravice za zadevna ozemlja.
- (30) Za olajšanje učinkovitega izvrševanja pravil iz te uredbe bi morali biti v zvezi z njimi na voljo tudi mehanizmi za zagotavljanje čezmejnega sodelovanja med pristojnimi organi, določeni v Uredbi (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta³⁰. Ker pa Uredba (ES) št. 2006/2004 velja le za zakonodajo o varstvu interesov potrošnikov, bi morali biti navedeni ukrepi na voljo le, če je stranka tudi potrošnik. Uredbo (ES) št. 2006/2004 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.
- (31) Da bi omogočili vlaganje opustitvenih tožb, namenjenih varstvu kolektivnih interesov potrošnikov, kar zadeva akte, ki so v nasprotju s to uredbo v skladu z Direktivo 2009/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta³¹, bi bilo treba spremeniti tudi navedeno direktivo, da bi vključevala sklic na to uredbo v Prilogi I.
- (32) Trgovci, javni organi in druge zainteresirane strani bi morali imeti dovolj časa, da se določbam te uredbe prilagodijo in zagotovijo skladnost z njimi. Glede na posebne značilnosti elektronsko opravljenih storitev, ki ne spadajo med storitve, katerih glavna značilnost je zagotavljanje dostopa do del, zaščitenih z avtorskimi pravicami, ali drugih zaščitenih vsebin, in njihove uporabe, je prepovedi iz člena 4(1)(b) primerno uporabljati le od poznejšega datuma, kar zadeva opravljanje teh storitev.

²⁹ Uredba Komisije (EU) št. 330/2010 z dne 20. aprila 2010 o uporabi člena 101(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj (UL L 102, 23.4.2010, str. 1).

³⁰ Uredba (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. oktobra 2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (Uredba o sodelovanju na področju varstva potrošnikov) (UL L 364, 9.12.2004, str. 1).

³¹ Direktiva 2009/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o opustitvenih tožbah zaradi varstva interesov potrošnikov (UL L 110, 1.5.2009, str. 30).

- (33) Da bi dosegli cilj učinkovitega odpravljanja posredne in neposredne diskriminacije na podlagi državljanstva, kraja prebivališča ali kraja sedeža strank, je primerno sprejeti uredbo, ki neposredno velja v vseh državah članicah. To je potrebno, da bi zagotovili enotno uporabo pravil nediskriminacije po vsej Uniji in istočasen začetek njihove veljavnosti. Le uredba zagotavlja stopnjo jasnosti, enotnosti in pravne gotovosti, ki je potrebna, da lahko stranke v celoti izkoristijo ta pravila.
- (34) Ker cilja te uredbe, ki je preprečevanje posredne in neposredne diskriminacije, vključno z geografskim blokiranjem, na podlagi državljanstva, kraja prebivališča ali kraja sedeža strank v trgovinskih poslih s trgovci v Uniji, države članice ne morejo ustrezno izpolniti zaradi čezmejne narave težave in pomanjkljive jasnosti obstoječega pravnega okvira, temveč ga je zaradi njegovega obsega in možnega učinka na trgovanje na notranjem trgu lažje doseči na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kot je določeno v členu 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (35) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva priznано načelo iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Namen te uredbe je zlasti zagotoviti polno spoštovanje členov 16 in 17 Listine –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Cilj in področje uporabe

1. Namen te uredbe je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga s preprečevanjem diskriminacije, ki posredno ali neposredno temelji na državljanstvu, kraju prebivališča ali kraju sedeža strank.
2. Ta uredba se uporablja za naslednje okoliščine:
 - (a) če trgovec prodaja blago, opravlja storitve ali želi to storiti v državi članici, ki ni tista, v kateri ima stranka kraj prebivališča ali kraj sedeža;
 - (b) če trgovec prodaja blago, zagotavlja storitve ali želi to storiti v državi članici, v kateri ima stranka kraj prebivališča ali kraj sedeža, vendar je stranka državljanka druge države članice;
 - (c) če trgovec prodaja blago, zagotavlja storitve ali želi to storiti v državi članici, v kateri je stranka začasno, vendar v njej nima prebivališča ali sedeža.
3. Ta uredba ne velja za dejavnosti iz člena 2(2) Direktive 2006/123/ES.
4. Ta uredba ne posega v pravila, ki se uporabljajo za obdavčitev.
5. Ta uredba ne vpliva na akte prava Unije o pravosodnem sodelovanju v civilnih zadevah. Skladnost s to uredbo se ne razlaga v smislu, da trgovec usmerja svoje dejavnosti v državo članico, kjer ima potrošnik običajno ali stalno prebivališče v smislu točke (b) člena 6(1) Uredbe (ES) št. 593/2008 in točke (c) člena 17(1) Uredbe (EU) št. 1215/2012.
6. Če so določbe te uredbe v navzkrižju z določbami člena 20(2) Direktive 2006/123/ES, prevladajo določbe te uredbe.

Člen 2

Opredelitev pojmov

Za namene te uredbe se uporabljajo opredelitve pojmov iz člena 7 Izvedbene uredbe (EU) št. 282/2011, člena 2(10), (20) in (30) Uredbe (EU) št. 2015/751 Evropskega parlamenta in Sveta³² ter člena 4(8), (9), (11), (12), (14), (23), (24) in (30) Direktive (EU) 2015/2366.

Uporabljajo se tudi naslednje opredelitve:

- (b) „potrošnik“ pomeni vsako fizično osebo, ki deluje zunaj okvira svoje trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti;
- (c) „stranka“ pomeni potrošnika ali podjetje, ki je državljan države članice ali ima v njej prebivališče ali sedež in ki namerava kupiti ali kupi blago ali storitev v Uniji, razen za nadaljnjo prodajo;
- (d) „splošni pogoji dostopa“ pomenijo vse pogoje in druge informacije, vključno s prodajnimi cenami, ki urejajo dostop strank do blaga ali storitev, ki jih za prodajo ponuja trgovec, ter jih trgovec uporablja in objavi za splošno javnost ali se uporabljajo in objavijo v njegovem imenu ter veljajo v odsotnosti posamično dogovorjenega sporazuma med trgovcem in stranko;
- (e) „blago“ pomeni vse premične materialne predmete, razen predmetov, prodanih v okviru izvršbe ali drugih sodnih ukrepov; za blago v smislu te uredbe veljajo tudi voda, plin in električna energija, če se prodajajo v omejeni prostornini ali določeni količini;
- (f) „spletni vmesnik“ pomeni vso programsko opremo, vključno s spletno stranjo in aplikacijami, ki jo upravlja trgovec ali se upravlja v njegovem imenu in je namenjena temu, da strankam omogoča dostop do trgovčevega blaga ali storitev, da bi sklepale trgovinske posle, povezane s tem blagom ali storitvami;
- (g) „storitev“ pomeni vsako pridobitno dejavnost samozaposlene osebe, ki se praviloma opravlja za plačilo, kakor je navedeno v členu 57 Pogodbe;
- (h) „trgovec“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ne glede na to, ali je v javni ali zasebni lasti, ki sama ali prek druge osebe, ki nastopa v njenem imenu ali po njenem naročilu, deluje za namene v zvezi s svojo trgovsko, poslovno, obrtno ali poklicno dejavnostjo.

Člen 3

Dostop do spletnih vmesnikov

1. Trgovci ne smejo s tehnološkimi ukrepi ali drugače blokirati strank ali jim omejevati dostopa do svojega spletnega vmesnika iz razlogov, povezanih z državljanstvom, krajem prebivališča ali krajem sedeža stranke.
2. Trgovci strank iz razlogov, povezanih z njihovim državljanstvom, krajem prebivališča ali krajem sedeža, ne smejo preusmeriti na različico spletnega vmesnika, ki se od vmesnika, ki ga je stranka prvotno želela obiskati, razlikuje po postavitvi, jeziku ali drugih lastnostih, posebej namenjenih strankam z določenim

³²

Uredba (EU) 2015/751 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o medbančnih provizijah za kartične plačilne transakcije (UL L 123, 19.5.2015, str. 1).

državljanstvom, krajem prebivališča ali krajem sedeža, razen če stranka pred preusmeritvijo z njo izrecno soglaša.

V primeru take preusmeritve z izrecnim soglasjem stranke mora prvotna različica spletnega vmesnika ostati enostavno dostopna.

3. Prepovedi iz odstavkov 1 in 2 ne veljajo v primerih, ko so blokiranje, omejitev dostopa ali preusmeritev nekaterih strank ali strank na nekaterih ozemljih potrebni za zagotavljanje skladnosti s pravno zahtevo prava Unije ali zakonov držav članic v skladu s pravom Unije.
4. Če trgovec blokira ali omejuje dostop strank do spletnega vmesnika ali stranke preusmerja na drugačno različico spletnega vmesnika v skladu z odstavkom 4, mora zagotoviti jasno utemeljitev. Ta mora biti v jeziku spletnega vmesnika, ki ga je stranka sprva želela obiskati.

Člen 4

Dostop do blaga ali storitev

1. Trgovci ne smejo uporabljati drugačnih splošnih pogojev dostopa do svojega blaga ali storitev iz razlogov, povezanih z državljanstvom, krajem prebivališča ali krajem sedeža stranke, v naslednjih primerih:
 - (a) če trgovec prodaja blago, ki ga ne dostavlja ali se ne dostavlja v njegovem imenu čez mejo v državo članico stranke;
 - (b) če trgovec zagotavlja elektronsko opravljene storitve, razen storitev, katerih glavna značilnost je zagotavljanje dostopa do del, zaščiteneh z avtorskimi pravicami, ali drugih zaščiteneh vsebin, in njihove uporabe;
 - (c) če trgovec zagotavlja storitve, razen tistih iz točke (b), ter jih stranka prejme v njegovih prostorih ali na fizični lokaciji, kjer trgovec deluje, v državi članici, v kateri stranka nima državljanstva, prebivališča ali sedeža.
2. Prepoved iz točke (b) odstavka 1 se ne uporablja za trgovce, ki so oproščeni DDV na podlagi določb iz poglavja 1 naslova XII Direktive 2006/112/ES.
3. Prepoved iz odstavka 1 ne velja, če posebna določba v pravu Unije ali zakonih držav članic v skladu s pravom Unije trgovcu preprečuje prodajo blaga ali zagotavljanje storitev nekaterim strankam ali strankam na nekaterih ozemljih.

Pri prodaji knjig prepoved iz odstavka 1 trgovcem ne preprečuje uporabe drugačnih cen za stranke na določenih ozemljih, če jim to nalagajo zakoni držav članic v skladu s pravom Unije.

Člen 5

Nediskriminacija iz razlogov, povezanih s plačilom

1. Trgovci iz razlogov, povezanih z državljanstvom, krajem prebivališča ali krajem sedeža stranke, krajem plačilnega računa, sedeža ponudnika plačilnih storitev ali izdaje plačilnega instrumenta v Uniji, ne smejo uporabljati drugačnih pogojev plačila za prodajo blaga ali opravljanje storitev, če:
 - (a) so plačila opravljena v obliki elektronske transakcije z bančnim nakazilom, neposredno obremenitvijo ali kartičnim plačilnim instrumentom iste plačilne blagovne znamke;

- (b) lahko prejemnik plačila od plačnika zahteva močno avtentikacijo strank v skladu z Direktivo (EU) 2015/2366; in
 - (c) so plačila v valuti, ki jo prejemnik plačila sprejema.
2. Prepoved iz odstavka 1 ne izključuje možnosti trgovcev, da zahtevajo nadomestilo za uporabo kartičnega plačilnega instrumenta, za katerega medbančne provizije niso urejene v poglavju II Uredbe (EU) št. 2015/751, in za tiste plačilne storitve, za katere ne velja Uredba (EU) št. 260/2012. Ta nadomestila ne smejo preseči stroškov, ki jih ima trgovec zaradi uporabe plačilnega instrumenta.

Člen 6

Sporazumi o pasivni prodaji

Sporazumi, ki trgovce v zvezi s pasivno prodajo zavezujejo k ravnanju v nasprotju s to uredbo, so nični.

Člen 7

Izvajanje s strani organov držav članic

1. Vsaka država članica določi organ ali organe, odgovorne za izvajanje te uredbe. Države članice morajo zagotoviti, da imajo organ ali organi na voljo ustrezna in učinkovita sredstva za uveljavljanje skladnosti s to uredbo.
2. Države članice določijo pravila za kazni, ki se uporabijo za kršitve določb te uredbe, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev njihovega izvrševanja. Te kazni so učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

Člen 8

Pomoč potrošnikom

1. Vsaka država članica prenese na organ ali organe odgovornost za zagotavljanje praktične pomoči potrošnikom v primeru spora med potrošnikom in trgovcem, ki bi nastal zaradi uporabe te uredbe. Vsaka država članica določi organ ali organe, odgovorne za to nalogo.
2. Organi iz odstavka 1 potrošnikom dajo na razpolago enoten vzorec obrazca za vlaganje pritožb pri organih iz odstavka 1 in člena 7(1). Komisija bo navedenim organom pomagala pri razvoju vzorca obrazca.

Člen 9

Klavzula o pregledu

1. Do [datum: dve leti po začetku veljavnosti te uredbe] in vsakih pet let po tem bo Komisija poročala o oceni te uredbe Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru. Poročilo bo po potrebi spremljal predlog za spremembo te uredbe glede na pravni, tehnični in gospodarski razvoj.
2. Pri prvem ocenjevanju iz odstavka 1 se ocenjuje predvsem, ali bi bilo treba prepoved iz člena 4(1)(b) uporabiti tudi za elektronsko opravljene storitve, katerih glavna značilnost je omogočanje dostopa do del, zaščiteneh z avtorskimi pravicami, ali drugih zaščiteneh vsebin, in njihove uporabe, če ima trgovec potrebne pravice za zadevna ozemlja.

Člen 10

Spremembe Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES.

1. V Prilogi k Uredbi (ES) št. 2006/2004 se doda naslednja točka [številka]: „[številka] [poln naslov te uredbe] (UL L XX, XX.XX.let, str. X), le če je stranka potrošnik v smislu člena 2(3) Uredbe št. XXXX/let.“
2. V Prilogi I k Direktivi 2009/22/ES se doda naslednja točka [številka]: „[številka] [poln naslov te uredbe] (UL L XX, XX.XX.let, str. X).“

Člen 11

Končne določbe

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od [datum: šest mesecev po dnevu objave].

Točka (b) člena 4(1) pa se uporablja od 1. julija 2018.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik